

OSLO TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 26.02.2024 i Oslo tingrett,
Sak nr.: 23-195648TVI-TOSL/05
Dommer: Dommer Ingeborg Olebakken
Saken gjelder: Pålegg om å hindre eller vanskeliggjøre tilgang til nettsted der det gjøres tilgjengelig materiale som krenker opphavsrett m.m.

The Football Association Premier
League Limited

Advokat Hedda Baumann Heier

mot

Ruslan Mullokandov
Nextgentel AS
Innehavere av CricFree
Neas AS

Tussa Ikt AS
Globalconnect AS
Innehavere av EPLSite
Telenor Norge AS
Svorka AS
Eninvest AS
Trollfjord Bredbånd AS
Altibox AS
Ice Communication Norge AS
Telia Norge AS

Advokat Jens Christian Gjesti

Advokat Jørn Torkild Ramnæs

Advokat Eirik Brekne Aanestad
Advokat Eirik Brekne Aanestad
Advokat Vegar Waage

KJENNELSE

Oslo tingrett avsa 1. juni 2018 en kjennelse som påla internettilbyderne Telenor Norge AS, Nextgentel AS, Get AS, Altibox AS, Telia Norge AS, Homenet AS, Ice Norge AS, Eidsiva Bredbånd AS, Lynet Internett AS, Breiband.no AS, Enivest AS, Nordmøre Energiverk AS, Tussa IKT AS og OpenNet Norge AS å hindre eller vanskeliggjøre kundenes tilgang til domenene LiveTV, ELPSite, Livefootballol, og CricFree, med subdomener. Påleggene hadde en varighet på fem år fra DNS-blokkering (Domain Name System) av nettstedene ble iverksatt. Ved kjennelsen ble The Football Association Premier League Limited (FA Premier League) sin opphavsrett til sending av fotballkampene i den engelske eliteserien i fotball, Premier League, beskyttet.

Ved begjæring 29. desember 2023 ba FA Premier League om en fornyelse av påleggene for fem nye år for nettstedene LiveTV, ELPSite og CricFree (Nettstedene). Domenet Livefootballol var utelatt idet det ikke lenger var tilgjengelig. Noen av internettilbyderne hadde skiftet navn, og det hadde kommet til noen nye. Begjæringen gjaldt nå Telenor Norge AS, NextGenTel AS, Altibox AS, Telia Norge AS, GlobalConnect AS, Ice Communication Norge AS, Enivest AS, NEAS AS, Tussa IKT AS, Trollfjord Bredbånd AS og Svorka AS (Internettilbyderne). Søksmålet er også anlagt mot Ruslan Mullokandov, innehaver av LiveTV.

I rettens brev 18. januar 2024 ble begjæringen forelagt for Internettilbyderne som hadde kontaktinformasjon i Norge. Ruslan Mullokandov, og innehaverne av ELPSite og CricFree, ble informert om begjæringen ved oppslagsforkynning, jf. domstolloven § 181. Uansett forkynningsmåte var frist for eventuell uttalelse til Oslo tingrett, satt til 16. februar 2024, jf. åndsverkloven § 90 tredje ledd.

Telenor Norge AS, Altibox AS og Ice Communication Norge AS innga uttalelser 16. februar 2024.

Saksøkers påstandsgrunnlag

Oslo tingretts pålegg i kjennelse 1. juni 2018 om DNS-blokkering av Nettstedene med domenena med subdomener, må videreføres for nye fem år. De har ikke endret karakter siden kjennelsen og gjør fortsatt «åpenbart inngrep» i rettighetshavers opphavsrett etter åndsverkloven, jf. åndsverkloven § 88 første ledd.

Når det ikke er nye omstendigheter foruten domeneshopping, må det være tilstrekkelig for å få forlenget varigheten av blokkeringspåleggene, å dokumentere at Nettstedene ikke har endret karakter siden kjennelsen 1. juni 2018. Det er klar tilknytning mellom nye domenena, subdomener og Nettstedene. At noen domenena og subdomener er inaktive, kan ikke være avgjørende for om de skal omfattes av kjennelsen.

Når det ikke er andre endringer, må interessen for pålegg fortsatt anses som å veie tyngre enn hensynet til Nettstedene og Internetttilbyderne.

Blokkeringen bør fortsatt skje ved DNS-blokkering.

Det er ikke nødvendig å stille krav om sikkerhet. Blokkering medfører ikke et økonomisk tap som er beskyttelsesverdig.

Saksøkers påstand

1. Telenor Norge AS, NextGenTel AS, Altibox AS, Telia Norge AS, GlobalConnect AS, Ice Communications Norge AS, Eninvest AS, NEAS AS, Tussa IKT AS, Trollfjord Bredbånd AS og Svorka AS pålegges:
 - a. å hindre eller vanskeliggjøre kundenes tilgang til LiveTV ved å iverksette DNS-blokkering av følgende domenenavn med subdomener: livetv.sx, livetv.ru, livetv141.net, livetv660.me, livetv661.me, livetv662.me, livetv663.me, livetv664.me, livetv665.me, livetv666.me, livetv668.me, livetv669.me og livetv667.me, livetv670.me, livetv671.me, livetv673.me, livetv675.me, livetv676.me, livetv677.me, livetv679.me, livetv681.me, livetv682.me, livetv683.me, livetv684.me, livetv685.me, livetv686.me, livetv687.me, livetv689.me, livetv691.me, livetv692.me, livetv693.me, livetv694.me, livetv695.me, livetv696.me, livetv697.me, livetv699.me, livetv701.me, livetv702.me, livetv703.me, livetv704.me, livetv705.me, livetv706.me, livetv707.me, livetv708.me og livetv710.me, livetv711.me, livetv712.me, livetv713.me, livetv714.me, livetv715.me, livetv716.me, livetv717.me, livetv718.me og livetv719.me og følgende subdomene: livetv.unblckd.pw;
 - b. å hindre eller vanskeliggjøre kundenes tilgang til EPLSite ved å iverksette DNS-blokkering av følgende domenenavn med subdomener: eplsite.info, eplsite.com, eplsite.soccer og eplsite.uk; og
 - c. å hindre eller vanskeliggjøre kundenes tilgang til CricFree ved å iverksette DNS-blokkering av følgende domenenavn med subdomener: cricfree.sx, cricfree.tv, cricfree.sc, cricfree.io og cricfree.live, og følgende subdomene: cricfree.unblckd.pw.
2. Tiltakene i punkt 1 skal iverksettes innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelsen og ha en varighet på 5 – fem – år.
3. I sakskostnader betaler innehaverne av LiveTV, EPLSite og CricFree, én for alle og alle for én, til The Football Association Premier League Limited kr 60 000 innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelsen.

De saksøktes påstandsgrunnlag og påstand

Det er rettens ansvar å prøve at vilkårene for fortsatt blokkering er oppfylt. Det er for øvrig ingen innvendinger til skriftlig behandling av begjæringen.

Dersom vilkårene er oppfylt, mener Altibox AS og Ice Communication Norge AS at DNS-blokkering er den hensiktsmessige metoden.

Rettens vurdering

1. Innledning og rettslige utgangpunkter

Søksmålet er anlagt mot flere parter. Ingen parter har innsigelser til felles behandling, og det er uansett så nær sammenheng mellom kravene at de bør behandles i samme sak, jf. tvisteloven § 15-2 første ledd.

Begjæringen om pålegg er fremsatt for Oslo tingrett og følgelig rett domstol, jf. åndsverkloven § 89. Den angir Internettilbydere og Nettsteder som begjæringen retter seg mot. Begjæringen ble forelagt disse, jf. åndsverkloven § 90 tredje ledd. De ble gitt anledning til å uttale seg.

Saken er godt belyst gjennom dokumentasjon. Ingen parter har tatt til orde for muntlige forhandlinger. Retten har derfor besluttet at saken skal avgjøres på skriftlig grunnlag, jf. åndsverkloven § 90 fjerde ledd.

I kjennelsen 1. juni 2018 la retten til grunn at saksøker var rettighetshaver. Vilåret er fortsatt oppfylt.

For ordens skyld tilføyes at kjennelsen 1. juni 2018 ble avsagt etter åndsverkloven av 1961. Bestemmelsene som gjelder tiltak rettet mot nettsted er likevel videreført uten vesentlige endringer, jf. Prop. 104 (2016-2017) punkt 8.4.4 på side 300. Det er således forarbeidene til bestemmelsene i den nå opphevede åndsverkloven – betegnet som proposisjonen – som utgjør den primære rettskilden til forståelse av bestemmelsene.

Begjæringen gjelder overfor Internettilbyderne siden disse tilbyr «informasjonssamfunnstjeneste som nevnt i ehandelsloven § 1 andre ledd bokstav b», jf. åndsverkloven § 88 første ledd. Den dreier seg om pålegg om blokkering av tilgang til Nettstedenes angitte domenenavn med subdomener. Etter åndsverkloven omfattes disse av begrepet «nettsted» – en avgrenset del av Internett, for eksempel en samling relaterte nettsider som er tilgjengelige via et felles domenenavn eller IP-adresse, jf. proposisjonen punkt 8 side 91.

2. Er vilkårene for pålegg oppfylt?

Retten kan på nærmere fastsatte vilkår hindre eller vanskeliggjøre tilgang til et nettsted som gjør inngrep i opphavsrett, jf. åndsverkloven § 88 første ledd:

Retten kan etter begjæring fra en rettighetshaver pålegge en tjenesteyter som tilbyr informasjonssamfunnstjeneste som nevnt i ehandelsloven § 1 andre ledd bokstav b, å hindre eller vanskeliggjøre tilgang til nettsted der det i stort omfang gjøres tilgjengelig materiale som åpenbart gjør inngrep i rettigheter etter denne loven.

Kravet om at krenkelsen skal ha et «stort omfang» innebærer at det åpenbart ulovlige innholdet som gjøres tilgjengelig på nettstedet er av en viss størrelse, jf. proposisjonen samme sted:

I utgangspunktet vil dette være en kvantitativ vurdering, men også skadevirkningen av krenkelsen vil være et relevant moment i denne vurderingen. I tillegg må omfanget være stort i forhold til det totale innholdet på nettstedet, dvs. at det ulovlige innholdet må utgjøre en vesentlig del. Nettstedets ulovlige innhold må altså ha et «stort omfang» både i seg selv – enten kvantitativt eller med hensyn til krenkelsens skadevirkning – og i forhold til det totale innholdet på nettstedet. Dette betyr at vilkåret ikke er oppfylt dersom det ulovlige innholdet i seg selv ikke har et stort omfang, selv om dette utgjør en vesentlig del av innholdet på nettstedet. Det samme vil være resultatet dersom det ulovlige innholdet i seg selv har et stort omfang, men at dette ikke utgjør en vesentlig del av innholdet på nettstedet.

Det er i tillegg et krav at interessene som taler for et pålegg, etter en bred helhetsvurdering veier tyngre enn de hensyn som taler mot, jf. åndsverkloven § 88 annet ledd:

For at begjæringen skal tas til følge, må hensynene som taler for at pålegg gis, veie tyngre enn ulempene pålegget vil medføre. Ved vurderingen skal retten avveie interessene som tilsier at tilgangen til nettstedet hindres eller vanskeliggjøres mot andre interesser som berøres av et slikt pålegg, herunder interessene til den pålegget retter seg mot og innehaveren av nettstedet, og hensynet til informasjons- og ytringsfriheten. Det skal også tas hensyn til muligheten for alternative og mindre inngripende tiltak.

Vilkårene er strenge. Rettighetshaver har bevisbyrde.

Saksøker mener det er holdepunkter for at Nettstedenes angitte domenenavn med subdomener som omfattes av begjæringen, fortsatt oppfyller vilkårene, jf. begjæringen 29. desember 2023. I vedlegg 3 inngår en rapport fra saksøkers tekniske utreder (rapporten). Rapporten beskriver status i tidsperioden 20. mai 2023 til 15. november 2023. Hovedkonklusjonen er at det ikke er noen særlige endringer for disse stedene siden 2018:

Overordnet mener jeg at alle de undersøkte nettstedene ikke har endret karakter og at de fortsatt er å betrakte som de samme nettstedene som ble blokkert i 2018.

Noen av nettstedene har fått nye domener og brukergrensesnittet har blitt oppdatert noe, men deres karakter og funksjon forblir uendret fra 2018. Alle nettstedene listet opp er å anse som strømmetjenester for sport. EPLSite tilbyr utelukkende fotballkamper, mens CricFree og LiveTV har et mer omfattende tilbud hvor flere typer sportsarrangementer er tilgjengelig for direktestrømming. Dette er uendret fra 2018.

Tjenestene opererer likt som de gjorde i 2018. Forsidene inneholder en oversikt over hvilke arrangementer som går direkte for øyeblikket, samt en oversikt over kommende sendinger. Når man trykker på sendinger man ønsker å se, får man typisk et valg mellom forskjellige lenker der innholdet kan strømmes. Som i 2018 vil innholdet som skal avspilles bygges inn i nettstedet slik at opprinnelig kilde blir usynlig for brukeren.

Stikkprøver avdekket tilgjengeliggjøring i «stort omfang»:

Stikkprøvene er foretatt ved at det er undersøkt om et utvalg bestemte Premier League-kamper var tilgjengelige og ukorruperte på hvert av nettstedene. Resultatet av stikkprøvene ble at jeg har dokumentert at nettstedene har muliggjort strømming av alle de 21 Premier League-kamper som ble sjekket, med unntak av én link på et nettsted som var korrupt.

Retten mener at det er sannsynlighetsovervekt for at vilkårene for pålegg om blokkering er oppfylt, nemlig at Nettstedene i stort omfang gjør tilgjengelig materiale som gjør inngrep i saksøkers rettigheter. Det fremstår også som «åpenbart».

Vilkåret skal forstås som et krav om sterk sannsynlighetsovervekt for at materialet er ulovlig, jf. proposisjonen punkt 8 side 91. Retten mener at beviskravet er oppfylt og legger ved vurderingen vekt på en grundig utredning og fravær av innvendinger fra de saksøkte.

Selv om det har vært noen endringer i Nettstedenes domenenavn med subdomener, er hovedinntrykket at de aktuelle Nettstedene fortsatt gir tilgang til sportsarrangementer i strid med FA Premier Leagues enerett. De domenenavn og subdomener begjæringen gjelder, er fortsatt operative. At noen er inaktive, kan ikke være avgjørende. Det ville svekket reglenes effektivitet. Retten mener begjæringens troverdighet styrkes ved at Livefootballol ikke lenger er tatt med.

For at begjæringen skal tas til følge, er det endelig et krav om at interessene som beskyttes ved en blokkering, veier tyngre enn de ulemper det innebærer for dem som rammes. I forarbeidene utdypes vurderingen slik, jf. proposisjonen punkt 8 side 91:

«Relevante momenter i vurderingen kan bl.a. være krenkelsens alvorlighet, omfang og skadevirkninger og om legitime tredjepartsinteresser, herunder forbrukerhensyn, blir berørt. At også informasjons- og ytringsfriheten skal inngå i interesseavveiningen, innebærer bl.a. at det skal tas hensyn til om pålegget vil ramme lovlig innhold og hvor beskyttelsesverdig dette innholdet er. Av tredje punktum fremgår det at det i vurderingen også skal tas hensyn til muligheten for alternative og mindre inngripende tiltak. Dette innebærer bl.a. at rettighetshaveren normalt bør ha forsøkt å ta kontakt med innehaver av nettstedet for å få stoppet krenkelsen, før pålegg etter bestemmelsen er aktuelt.

Opplistingen i lovteksten er ikke ment å være uttømmende med tanke på hvilke momenter som kan inngå i interesseavveiningen. Retten kan ved vurderingen også legge vekt på andre hensyn dersom de anses relevante i den konkrete saken.»

Forholdene er stort sett uendret sammenlignet med situasjonen da Oslo tingretts kjennelse 1. juni 2018 ble avsagt, jf. rapporten. Retten la da ved interesseavveiningen vekt på at beskyttelse av rettighetshaver var både i FA Premier Leagues og samfunnets interesse. Direktesendte arrangementer er særlig sårbare for ulovlig strømming. Disse ulovlige nettstedene synes dessuten fortsatt å tjene penger på reklame, jf. skjermbilder i rapporten. For øvrig slutter retten seg til vurderingen i kjennelsen 1. juni 2018.

Vilkårene for pålegg for å hindre eller vanskeliggjøre tilgang til nettstedene LiveTV, EPLSite, og CricFree, med angitte domenenavn med subdomener, er oppfylt.

3. Hvilke pålegg skal gis?

Saksøker har begjært fortsatt videreføring av DNS-blokkeringen for nye fem år. Ingen av internettilbyderne som har svart, har innvendinger mot dette. Altibox AS og Ice Communication Norge AS har uttalt at de er enige i at DNS-blokkering er den mest hensiktsmessige metoden.

Retten legger etter dette til grunn at pålegget har vært nødvendig og også fungert tilstrekkelig effektivt. Det videreføres derfor for fem nye år.

Pålegget gjelder domenenavn med subdomener i saksøkers påstand. Det er ikke avgjørende at de er aktive. Samtidig vil ikke pålegget gjelde for nye steder Nettstedene måtte etablere, eller nye steder personene bak disse etablerer i samme ulovlige hensikt. Slutningen må angi nøyaktig hva som er resultatet av kjennelsen, jf. tvisteloven § 19-6 sjuende ledd som gjelder tilsvarende, jf. åndsverkloven § 98.

Internettilbyderne pålegges DNS-blokkering for fem år av Nettstedenes angitte domenenavn med subdomener.

4. Sakskostnader

Hovedregelen er at den parten som har vunnet saken, har krav på full erstatning for sine sakskomkostninger, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. Med «vunnet» menes å ha fått medhold fullt ut eller i det vesentligste, jf. tvisteloven § 20-2 annet ledd første punktum.

Rettighetshaver har vunnet saken og har krav på erstatning for sine sakskostnader fra innehaverne av nettstedene LiveTV, EPLSite, og CricFree. Internettildere kan bare illegges ansvar i en ankesak, jf. åndsverkloven § 96 første punktum.

Retten kan ikke se at det for innehaverne av Nettstedene foreligger tungtveiende grunner som tilsier at det gjøres unntak fra hovedregelen om at tapende part må dekke sakskostnadene fullt ut, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd. De er gitt anledning til å uttale seg, uten at de har benyttet seg av denne retten. Saken har ikke fremstått som tvilsom.

Saksøker har krevd sakskostnader med totalt 60 000 kroner eksklusiv merverdiavgift. Det er således dette kravet som tilkjennes, jf. HR-2019-146 og HR-2020-1834. Det har ikke vært innvendinger til beløpet. Retten mener at kostnadene er nødvendige og rimelige, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd.

Innehaverne av Nettstedene pålegges fullt solidaransvar, jf. tvisteloven § 20-6 annet ledd. Det øker rettighetshavers mulighet for dekning.

SLUTNING

1. Telenor Norge AS, NextGenTel AS, Altibox AS, Telia Norge AS, GlobalConnect AS, Ice Communications Norge AS, Eninvest AS, NEAS AS, Tussa IKT AS, Trollfjord Bredbånd AS og Svorka AS pålegges:
 - a. å hindre eller vanskeliggjøre kundenes tilgang til LiveTV ved å iverksette DNS-blokkering av følgende domenenavn med subdomener: livetv.sx, livetv.ru, livetv141.net, livetv660.me, livetv661.me, livetv662.me, livetv663.me, livetv664.me, livetv665.me, livetv666.me, livetv668.me, livetv669.me og livetv667.me, livetv670.me, livetv671.me, livetv673.me, livetv675.me, livetv676.me, livetv677.me, livetv679.me, livetv681.me, livetv682.me, livetv683.me, livetv684.me, livetv685.me, livetv686.me, livetv687.me, livetv689.me, livetv691.me, livetv692.me, livetv693.me, livetv694.me, livetv695.me, livetv696.me, livetv697.me, livetv699.me, livetv701.me, livetv702.me, livetv703.me, livetv704.me, livetv705.me, livetv706.me, livetv707.me, livetv708.me og livetv710.me, livetv711.me, livetv712.me, livetv713.me, livetv714.me, livetv715.me, livetv716.me, livetv717.me, livetv718.me og livetv719.me og følgende subdomene: livetv.unblckd.pw;
 - b. å hindre eller vanskeliggjøre kundenes tilgang til EPLSite ved å iverksette DNS-blokkering av følgende domenenavn med subdomener: eplsite.info, eplsite.com, eplsite.soccer og eplsite.uk; og
 - c. å hindre eller vanskeliggjøre kundenes tilgang til CricFree ved å iverksette DNS-blokkering av følgende domenenavn med subdomener: cricfree.sx, cricfree.tv, cricfree.sc, cricfree.io og cricfree.live, og følgende subdomene: cricfree.unblckd.pw.
2. Tiltakene i punkt 1 skal iverksettes innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelsen og ha en varighet på 5 – fem – år.
3. I sakskostnader betaler innehaverne av LiveTV, EPLSite og CricFree, én for alle og alle for én, til The Football Association Premier League Limited 60 000 – sekstitusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelsen.

Retten hevet

Ingeborg Olebakken

Veiledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klar sannsynlighetsovervekt for at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.